

MB-115

March-2025

B.Ed., Sem.-IV

C-05 : Guidance and Counselling

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચનાઓ : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(2) વિકલ્પો આંતરિક છે.
(3) જમણી બાજુએ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક જૂથના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 14

- (i) માર્ગદર્શનની મૂળભૂત પાયાની ધારણાઓ સમજાવો.
(ii) માર્ગદર્શનનો અર્થ આપી તેનું મહત્ત્વ સમજાવો.

અથવા

- (i) માર્ગદર્શનની પ્રક્રિયામાં શિક્ષકની ભૂમિકા સમજાવો.
(ii) માર્ગદર્શનના પ્રકારો જણાવી તેમાં શૈક્ષણિક માર્ગદર્શનની વિસ્તૃત માહિતી આપો.

2. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક જૂથના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 14

- (i) વર્ગખંડ અધ્યયનમાં માર્ગદર્શનના સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો.
(ii) માર્ગદર્શનનો અભ્યાસક્રમમાં વિનિયોગ સમજાવો.

અથવા

- (i) વર્ગખંડ અધ્યયન માટે માર્ગદર્શન આપવાની પદ્ધતિઓ જણાવી, તેમાં વ્યક્તિગત માર્ગદર્શન આપવાની પદ્ધતિ સમજાવો.
(ii) વર્ગખંડ અધ્યયનમાં માર્ગદર્શનના સિદ્ધાંતોના અમલીકરણમાં શિક્ષકની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.

3. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક જૂથના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 14

- (i) ગિનબર્ગનો માર્ગદર્શન વિકાસ સિદ્ધાંત સમજાવો.
(ii) કારકિર્દી પસંદગીને અસર કરતાં પરિબલો સમજાવો.

અથવા

- (i) હોલેન્ડના વ્યવસાયિક પસંદગીના સિદ્ધાંત અંતર્ગત માનવ વ્યક્તિત્વના પ્રકારની વિગતે ચર્ચા કરો.
- (ii) વ્યવસાયિક માર્ગદર્શનનો અર્થ આપી સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.

4. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક જૂથના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 14

- (i) સમસ્યાત્મક બાળકો માટે માર્ગદર્શનની જરૂરિયાત ચર્ચો.
- (ii) પ્રતિભાશાળી બાળકો માટેનાં માર્ગદર્શનમાં શિક્ષકની ભૂમિકાની વિગતે ચર્ચા કરો.

અથવા

- (i) બાળકો શૈક્ષણિક રીતે પછાત હોવાના કારણો સમજાવો.
- (ii) મંદબુદ્ધિના બાળકો માટેની માર્ગદર્શન યોજના જણાવો.

5. નીચેનામાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નોના જવાબ ટૂંકમાં આપો : 14

- (1) માર્ગદર્શનના કોઈપણ બે ક્ષેત્રો જણાવો.
- (2) માર્ગદર્શનના કોઈપણ બે હેતુઓ જણાવો.
- (3) માર્ગદર્શન સેવા માટે કાર્યરત ગુજરાત રાજ્યની બે સંસ્થાઓ જણાવો.
- (4) અનુસરણ પદ્ધતિ એટલે શું ?
- (5) વ્યક્તિ આલેખ પદ્ધતિનો અર્થ જણાવો.
- (6) અભ્યાસક્રમ રચનામાં શાળાના શિક્ષકની માર્ગદર્શક તરિક્કની ભૂમિકા જણાવો.
- (7) ધીમી ગતિએ શીખનાર બાળકને કેવા પ્રકારનું માર્ગદર્શન આપી શકાય ?
- (8) અપંગ બાળકોમાં કોનો સમાવેશ થાય છે ?
- (9) નિમ્ન સિદ્ધિ ધરાવતા બાળકોની કોઈપણ ચાર સમસ્યાઓ જણાવો.
- (10) કયા માનસિક પરિબળો કારકિર્દી પસંદગીને અસર કરે છે ?
- (11) કામચલાઉ પસંદગીની અવસ્થા એટલે શું ?
- (12) ગિનબર્ગના મત અનુસાર, મૂલ્યોની અવસ્થા એટલે શું ?

Seat No. : _____

MB-115

March-2025

B.Ed., Sem.-IV

C-05 : Guidance and Counselling

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :**
- (1) All the questions are compulsory.
 - (2) Options are internal.
 - (3) Figures to the right indicate full marks.

1. Answer any **one** set of questions given below : 14

- (i) Explain the basic fundamental concepts of guidance.
- (ii) Give the meaning of guidance. State the importance of guidance.

OR

- (i) Explain the role of a teacher in the process of guidance.
- (ii) Giving the types of counselling, explain educational counselling in detail.

2. Answer any **one** set of questions given below : 14

- (i) Discuss the principles of guidance in classroom learning.
- (ii) Explain the association of counselling in curriculum.

OR

- (i) State the methods of guidance for classroom learning and explain the method of personal guidance.
- (ii) Explain the role of a teacher in classroom learning implementing the principles of guidance.

3. Answer any **one** set of questions given below : 14
- (i) Explain Ginberg's theory of guidance development.
 - (ii) Discuss the factors affecting career choice.

OR

- (i) Discuss in detail the types of human personality underlying Holland's theory of vocational choice.
 - (ii) Define vocational guidance, clarify its concept.
4. Answer any **one** set of questions given below : 14
- (i) Discuss the need of guidance for problematic children.
 - (ii) Discuss in detail the role of teacher in guidance for Talented children.

OR

- (i) Explain the reasons of children being educationally backward.
 - (ii) State the guidance scheme for mentally retarded children.
5. Answer in short any **seven** of following questions given below : 14
- (1) State any two areas of guidance.
 - (2) State any two objectives of guidance.
 - (3) Name two institutions of Gujarat state working for guidance services.
 - (4) What is follow-up method ?
 - (5) Explain the meaning of person graph method.
 - (6) State the role of school teacher as a counsellor in framing curriculum.
 - (7) Which type of guidance can be given to the slow learner ?
 - (8) Who are children with disabilities ?
 - (9) State any four problems of under achiever children.
 - (10) What psychological factors affect career choice ?
 - (11) What is a temporary state of choice ?
 - (12) According to Ginberg what is state of value ?